

умовах. Таким чином, у процесі формування лексичної компетентності закладається основа практичного опанування іноземної мови, та застосування тими, хто вивчає іноземну мову в необхідному обсязі.

Навчання іноземної мови у середній школі передбачає опанування учнями контенту різної тематики у процесі обробки та засвоєння навчального матеріалу, який охоплює різноманітні галузі життя суспільства та окремої особистості. Учні та готують до комунікації іноземною мовою у ситуаціях, близьких до життєвого досвіду, а саме спілкування в реальних умовах (у контексті особистого побуту, сімейного життя, здійснення покупок, місцевої географії, роботи тощо).

Вважаємо за потрібне навести приклади ігор, які можуть бути застосовані на уроці англійської мови з метою розвитку лексичної компетентності учнів. Зокрема, у центрі нашого дослідження лексичні ігри, які націлені на тренування учнів у вживанні лексики в ситуаціях, наближених до природного мовленнєвого середовища, активізацію мислиннєвої діяльності та розвиток мовленнєвої реакції учнів.

**1. Розламані речення.** Мета :практикувати лексику з теми. Учні отримують набори карток з двома частинами речень і самостійно складають речення. Той, хто першим впорався із завданням, читає утворені речення.

**2. Більше слів.** Мета: активізація лексики за вивченими темами. Хід гри: утворюються дві команди. Кожна команда повинна назвати якомога більше слів на задану їй букву. Виграє команда, яка назве більшу кількість слів.

**3. П'ять слів.** Мета: закріплення лексики з теми чи з одного з пройдених уроків. Хід гри: поки один учасник з першої команди рахує до п'яти, представник другої команди повинен назвати п'ять слів з певної теми. Учасники, які не справились із завданням, вибувають із гри [2, с. 2].

Таким чином, у процесі формування іншомовної лексичної компетентності професійна діяльність вчителя повинна бути спрямована на розробку форм, прийомів та вправ для формування лексичних навичок, ґрунтуючись на особливостях етапів формування означених навичок. Запорукою забезпечення ефективності процесу є стійкість лексичних навичок, їх автоматизованість, стабільність, гнучкість та поетапне формування.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ, 2002. 332 с.
2. Кирпун О. Ф. Шляхи збагачення лексичного запасу школярів у процесі вивчення німецької мови 2004 р.
3. Смоліна С. Методика формування іншомовної лексичної компетентності .2010 № 4 с. 16–23
4. Council of Europe. A Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge, 2001. 273p.
5. Diego Marconi Lexical competence. Cambridge MIT Press, 1997. 187p

**Бакун Я. В.**

група К–21 (Національний університет водного господарства та природокористування)

*Науковий керівник – канд. філос. наук, доцент Коберська Т. А.*

#### СЕМІОТИЧНИЙ АНАЛІЗ НЕВЕРБАЛЬНОГО КОМУНІКАТИВНОГО КОДУ

Якщо розуміти мовні знаки як систему кодування та декодування то без посвячення у неї – спілкування було б неможливим. Подібно як і «пам'ять свідомості» й збереження знань у ній не функціонували б поза участю знакових систем. Попри те, що мовні канали зв'язку мають перевагу, не варто ігнорувати й невербальними засобами, що представлені термінами:

невербальна комунікація, невербальні коди, невербальна поведінка, які позначають усі можливі немовні ресурси. Вони не лише повторюють, підсилюють чи заміщують мовну комунікацію, але й водночас доповнюють зміст висловлювання, акцентують на особливо важливих моментах спілкування, погоджують або ж заперечують інформацію, загалом регулюють весь комунікативний процес. Сьогодні, запит на переосмислення та віднайдення семіотичних комунікативних кодів та фундаментальних характеристик людського буття постає з особливою актуальністю й викликає неабиякий науковий та практичний інтерес.

Невербальні засоби комунікації потрапили до пильної наукової уваги лінгвістів, психологів, біологів, антропологів з кінця XIX ст., хоча інтерес до цієї сфери людського спілкування зароджується вже в надрах античної риторики. Мистецтво ораторське вимагало знань не тільки як вести мовлення, але й як поводитись під час виступу, що й викликало зацікавлення жестом та його знаковою історією. Питання, що займають дослідників сучасної сфери, яку наразі йменують невербальною семіотикою, формувались шляхом поглиблення ідеї та теорії. На такому шляху невербальна семіотика творила історію своїх здобутків у прагненні дати теоретично обґрунтовані відповіді на питання у процесах творення і збереження культури, духовності та людського самоздійснення. Роздуми над проблемою походження мови і можливістю створення універсального засобу спілкування привели мислителів до розуміння того, що жестова мова могла б бути джерелом, або праформою, природної мови. Ідея ця була підтверджена антропологом Е. Тайлером та психологом В. Вундтом. Згодом з'явилися роботи Д. Ефрона з класифікацією жестів, що послужили базою для відомої класифікації П. Екмана і У. Фрізена [1]. Ґрунтовними стали й дослідження антропологів Р. Бердвістела [2] та Е. Холла [3]. Предметно, що інтерес у них викликала ідея про те, що жести – культурний продукт, частина загальної системи комунікативних кодів культури. На думку проф. Бердвістела комунікативний код рухів тіла виявляється подібним коду природної мови. Цікавим видається той факт, що про невербальні одиниці висловлюються в семіотичних термінах. Невербальна комунікація перетворюється з аморфного утворення невербальних елементів у чітко функціонуючу систему невербальних знаків. Будь-який невербальний акт – це завжди сукупність кількох невербальних проявів: положення тіла в просторі і часі, жести, невербальні артефакти. Щодо невербальної поведінки то вона включає: загальний для всього соціуму код; кодувальника (відправника), який робить щось, використовуючи цей код; декодувальника (адресата), який отримує і реагує на цей код. Така невербальна модель поведінки розглядається як двостороння комунікація (безпосередня або опосередкована). Умовами семіотичного комунікативного поведінкового коду є: наявність відповідної комунікативної ситуації, паралінгвістичні прояви та невербальні сигнали, що не мають чіткого понятійного визначення, порівняно з природною мовою, так як повністю залежать від поведінки комунікантів у кожній конкретній ситуації. Відзначимо й основні види неадекватної інтерпретації: неправильна, неповна та надлишкова інтерпретація.

Отже, невербальне спілкування, яке передбачає своєрідну кодовану систему – нелінгвістичне семіотичне функціонування людського тіла в просторі і часі у комунікативному акті. Таке визначення об'єкта невербальної семіотики передбачає, що: елементами невербальної поведінки є жести, вирази обличчя, пози, і т. д.; елементи невербальної поведінки семіотично і комунікативно функціонують в просторі і часі; елементи невербальної поведінки функціонують в комунікативному акті мовному і невербальному.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Екман П. Теорія брехні.[пер. з англ.]К.: КМ, 2012. 320 с.;
2. Экман П., Фризен У. Узнай лжеца по выражению лица. С-П. 2019. 320 с.
3. Birdwhistell R. L. Kinesics and Context // Essays on body motion communication. – Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1970. 338 p.
4. Холл Э. Молчаливый язык. URL: <https://studopedia.org/2-93027.html>